

IHRACATA BAŞIYORUZ-8

Teslim Şekilleri

Teslim şeklinin belirlenmesi fiyatlandırmada çok önemli bir rol oynamaktadır. Bunun için ihracatçının tüm potansiyel maliyetleri dikkate alması gerekmekte olup, teslim şeklinin belirlenmesinde genellikle proforma fatura kullanılmaktadır. İşletmenin elde edeceği karı etkilemesi nedeniyle, teslim şeklinin açık ve net bir şekilde belirtilmesi gerekmektedir. Fiyatlandırmada bir standardizasyon sağlaması için Paris'teki Uluslararası Ticaret Odası tarafından 1936 yılında ilk kez hazırlanan INCOTERMS teslim şekilleri esas alınmaktadır. Böylece, hangi maliyetlerin kimin tarafından üstlenileceği, belgelerin kimin tarafından düzenleneceği ve belge masraflarının kimin tarafından karşılanacağı, malların nerede ve ne zaman teslim edileceği ve ticarete konu olan malların sorumluluğunun ve mülkiyet hakkının ihracatçıdan ithalatçıya ne zaman geçeceği belirlenmiş olmaktadır.

Incoterms en son olarak 2000 yılında yeniden incelenerek bazı değişikliklere uğramıştır. Yapılan bu düzenlemelerle DEQ, FAZ ve FCA olarak adlandırılan teslim şekilleri üzerinde değişiklikler yapılmıştır. İhracatçıların teslim şekillerini belirlerken belgenin ayrıntılarını incelemesinde fayda görülmektedir. Böylece Incoterms 2000'e göre nakliye sırasında oluşan çeşitli masrafların hangi aşamada kime ait olacağı konusunda belirsizlik oluşması engellenebilecektir. Dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta ise teslim şeklinin mutlaka taraflarca Incoterms 2000'e atıfta bulunulması suretiyle ifade edilmesi gerektiğidir. Sonuç olarak fob ... veya cif ... ifadesini kullanmak yeterli olmamakta ayrıca bu teslim şeklinin Incoterms 2000' e göre ifade edildiği de belirtilmelidir.

E, F, C ve D grubu olarak adlandırılan 4 temel kategoride, ihracatçı ve ithalatçının sorumlulukları belirlenmektedir. E grubunda ihracatçının sorumluluğu en az düzeyde iken F ve C gruplarında ihracatçı açısından daha fazla sorumluluk ve maliyet oluştuğu görülmektedir.

Aşağıda yer alan tablo bu konuda daha detaylı bilgi verilmesi amacıyla sunulmaktadır.

Ex works/İşyerinde Teslim

"Ex works" satıcının malları işletmesinde (fabrika,depo, atölye, antrepo v.s.) alıcı emrine hazır tutmakla teslim yükümlülüğünü yerine getirdiği anlamındadır. Teslimden sonraki tüm masraf ve rizikolar alıcıya aittir. Eğer aksine bir hüküm bulunmuyorsa, satıcı, malları alıcı tarafından sağlanan araca yüklemek ya da gümrük işlemlerini yerine getirmek zorunda değildir. Teslim tarihinden itibaren her türlü nakliye, yükleme, boşaltma ve sigorta masrafları alıcı tarafından ödenmektedir.

INCOTERMS – ULUSLARARASI TESLİM ŞEKİLLERİ

Grup	Grup tanımı	Kısa Tanımı	İngilizce Açılımı	Türkçe Açılımı	Kullanıldığı Taşımacılık Türü
E	Satıcı malı alıcının emrine kendi fabrikasından itibaren teslim eder	<u>EXW</u>	Ex Work	Ticari işletmede teslim	Denizyolu, Karayolu, Havayolu, Demiryolu, çok amaçlı taşımacılık
F	Satıcı malı alıcının gösterdiği yere teslim eder.	<u>FCA</u>	Free Carrier	Taşımacıya teslim	Denizyolu, Karayolu, Havayolu, Demiryolu, çok amaçlı taşımacılık
		<u>FAS</u>	Free Alongside Ship	Gemi yanında teslim	Denizyolu
		<u>FOB</u>	Free On Board	Gemi Bordasında Teslim	Denizyolu
C	Satıcı taşıma sözleşmesi yapmak zorundadır, ama ne kayıp ne hasar rizikosunu ne de yüklemeye kadar doğabilecek ek harcamaları üstlenir.	<u>CFR</u>	Cost And Freight	Mal bedeli ve taşıma	Denizyolu
		<u>CIF</u>	Cost, Insurance And Freight	Mal bedeli, Sigorta ve Taşıma	Denizyolu
		<u>CPT</u>	Carriage Paid To	Taşıma,'e kadar ödenmiş	Denizyolu, Karayolu, Havayolu, Demiryolu, çok amaçlı taşımacılık
		<u>CIP</u>	Carriage And Insurance Paid To..	Sigorta dahil taşıma,'e ödenmiş	Denizyolu, Karayolu, Havayolu, Demiryolu, çok amaçlı taşımacılık
D	Malın gönderildiği ülkeye kadar yaptığı yolculuğun yol açtığı bütün harcamaları ve riskleri satıcının yükümlülüğüne bırakır	<u>DAF</u>	Delivered At Frontier	Sınırdaki Teslim	Denizyolu, Karayolu, Havayolu, Demiryolu, çok amaçlı taşımacılık
		<u>DES</u>	Delivered Ex Ship	Gemide Teslim	Denizyolu
		<u>DEQ</u>	Delivered Ex Quay	Rıhtımda Teslim	Denizyolu
		<u>DDU</u>	Delivered Duty Unpaid	Vergileri Ödenmemiş Teslim	Denizyolu, Karayolu, Havayolu, Demiryolu, çok amaçlı taşımacılık
		<u>DDP</u>	Delivered Duty Paid	Vergileri Ödenmiş Teslim	Denizyolu, Karayolu, Havayolu, Demiryolu, çok amaçlı taşımacılık

Kaynak: İhracatı Geliştirme ve Etüd Merkezi (İGEME), www.igeme.org.tr

Free Alongside Ship (FAS)/ Gemi Doğrultusunda Teslim

FAS teslim şekli ismi belirtilen yükleme limanında, gemi yanında teslim edilmemesi ile malla ilgili tüm gider, yitlik veya hasar risklerinin alıcı tarafından üstlenilmesi anlamındadır. Malın yükleme, boşaltma, nakliye ve sigorta masrafları alıcı tarafından ödenir. FAS'da sözleşmede belirtilen satış bedeline hem mal bedeli, hem de rıhtıma kadar yapılan nakliye ücreti dahildir. Bu terim, ithalatçının ihrac için malları gümrükten çekmesi gerektiğini belirtir.

Free on Board(FOB)/Gemi Bordasında Teslim

Yalnız uluslararası limanlar için geçerli olan bu teslim şeklinde, ismi belirtilen gemi güvertesinde mallar gemi küpeştesini aştığı andan itibaren mallarla ilgili tüm giderler ve rizikolar ithalatçı tarafından üstlenilir. Eğer gemi küpeştesi pratikte birşey ifade etmiyorsa (örneğin roll-on/roll-off veya konteyner taşımacılığında olduğu gibi) FCA teriminin kullanılması daha doğru olur.

Free Carrier (FCA)/ Taşıyıcıya Teslim

Adı belirtilen yerde taşıyıcıya teslim ile malların ihrac gümrüğünden geçirilip, ithalatçı tarafından belirlenen taşıyıcıya, belirlenen yer ya da noktada teslimi ile son bulur. Taşıyıcı bir taşıma sözleşmesinde demir, kara, deniz, hava, iç su taşımacılığı ya da bunların birleşmesi sonucu ortaya çıkan taşımacılık işlemini üstlenen kimsedir. Demir ve hava yolu taşımacılığında, ihracatçı riziko ve masraflar ithalatçıya ait olmak üzere hareket edebilir.

Cost and Freight (CFR) / Mal Bedeli ve Navlun

CFR deniz taşımacılığında kullanılır. Satıcı belirlenen varış limanına malı gönderebilmek için gerekli tüm giderleri ve navlunu ödemek zorundadır. Ancak malla ilgili yitik bir hasar rizikoları ile giderlerde görülebilecek artış, yükleme limanında malların gemi küpeştesini geçmesi anından itibaren ihracatçıdan ithalatçıya devredilmiş olur. CFR terimi satıcının ihrac için malları gümrükten geçirmesi gerektiğini belirtir.

Carriage Paid To (CPT) / Taşıma Ücreti Ödenmiş Olarak Teslim

CPT ise kara ve diğer taşıma şekillerinde kullanılmaktadır. Malın kararlaştırılan varış yerine kadar taşınması için gerekli navlunu ödediği anlamına gelir. Malın yitik ve hasarına ait rizikolarla birlikte taşıyıcıya teslimden itibaren doğabilecek ek masraflar, malların taşıyıcının nezaretine verilmesinden itibaren ithalatçıya geçer. Ihracatçı, ithalatçıya malın sigortalanması ve masraflar kendisine ait olmak üzere gerekli ithal iznini veya yetki belgelerini almak amacıyla gerekli bilgileri iletir.

Cost, Insurance and Freight (CIF) / Mal Bedeli, Sigorta ve Navlun

Sadece deniz ve iç su taşımacılığında kullanılan bu terim, adı belirtilen varış limanında navlun ve sigorta primi ödenmiş olarak teslim anlamına gelmektedir. Bu terim ile satıcı CFR'deki yükümlülüklerine aynen sahiptir. Ancak ek olarak, malların taşınması sırasında yitik veya hasar rizikosuna karşı deniz sigortası temin etmek durumundadır. Ihracatçı sigorta sözleşmesini yapar ve sigorta primini öder. Sigorta ettirilen değerın sözleşme tutarının %10 fazlası ile olması gerekir.

Carriage and Insurance Paid To (CIP) / Taşıma Ücreti ve Sigorta Bedeli Ödenmiş Olarak Teslim

CIF deniz taşımasında, CIP ise kara ve diğer taşımacılıkta kullanılır. Adı belirtilen varış yerine kadar navlun ve sigorta primi ödenmiş olarak teslim için kullanılır. CFR terimi ile aynı yükümlülüklere ek olarak, malın taşınması anında kayıp ve/veya hasar riskine karşı ithalatçıya yük sigortası sağlamak zorundadır. Satıcı, sigorta sözleşmesini akdeder ve sigorta primini öder. Alıcının diğer sorumlulukları CFR teslim şeklindeki gibidir.

Delivered at Frontier (DAF) / Sınırdaki Teslim

Bu terim ihracatçısının teslim yükümlülüğünün, malların ihrac için gümrükten geçirilip, sınırda belirlenen yer ya da noktada ancak bitişik ülkenin gümrük sınırından önce emre hazır tutulmasıyla sona ermesini ifade eder. Sınır terimi, ihrac ülkesinin sınırı da dahil olmak üzere herhangi bir sınır için kullanılabilir. Dolayısıyla, sınırın kesin şekilde tanımlanmış olması hayati önem taşımaktadır.

Delivered Ex Ship (DES) / Gemide Teslim

Bu terim ile satıcının teslim yükümlülüğü, malı belirlenen varış limanında, gemi bordasında, ithal gümrüğünden geçirmeden alıcının emrine hazır tutmakla sona erer. Satıcı, malların belirlenen varış limanına getirilmesi için gereken tüm gider ve rizikoları üstlenir. Bu yere kadar olan bütün risk ve masraflar satıcıya aittir. Bu terim sadece deniz veya iç su taşımacılığı için kullanılabilir.

Delivered Ex Quay (Duty Paid) (DEQ) / Rıhtımda Teslim

Rıhtımda teslim terimi, sadece deniz taşımacılığında veya çok vasıtalı taşıma ile varma limanında gemiden rıhtıma boşaltılmakla teslim edilecekse kullanılır. Bu terim ile ihracatçının teslim yükümlülüğü, malları belirlenen varış limanında ithal gümrüğünden geçirilmiş olarak, rıhtım üzerinde ithalatçı emrine hazır tutmakla sona erer. Ihracatçı, malların o noktaya kadar taşınmasıyla ilgili vergi, resim ve diğer harçlar da dahil olmak üzere tüm riziko ve giderleri üstlenir.

Delivered Duty Unpaid (DDU) / Gümrük Ödenmemiş Olarak Teslim

Eğer taraflar malların alıcı tarafından gümrükten geçirilmesi ve gümrük vergilerinin ödenmesini istiyorlarsa "duty unpaid" terimini kullanmalıdır. Ihracatçı, malların belirlenen noktaya kadar taşınması ve gümrük formalitelerinin yerine getirilmesi ile ilgili riziko ve giderleri üstlenmek durumundadır (İthalat için ödenmesi gereken vergi resim ve harçlar hariç). İthalatçı ayrıca malların zamanında ithal için gümrükten çekilmemesinden kaynaklanan ek gider ve rizikoları üstlenmek durumundadır.

Delivery Types in International Trade

The type of delivery in international trade system is of crucial importance because it determines the issue of pricing. While the exporter has to take into account all possible costs, a proforma invoice is used to determine the type of delivery. Since it directly determines the net profits of the exporting company, the type of delivery should clearly be stated. In order to provide a global standard to pricing, the International Chamber of Commerce in Paris prepared the INCOTERMS standards in 1936. Therefore, it has been clarified as to who will be responsible for certain costs and certifications, and where and when the goods will be delivered as well as when the responsibility of the goods will be transferred to the importer.

The latest modification of Incoterms has been realized in 2000. While there are 13 different types of delivery, there are in fact 4 main categories of delivery; namely E, F, C, D in order of increasing costs and responsibilities for the exporter.